

**ДЕРЖАВНИЙ
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
"ЧЕРВОНЕНСЬКЕ ВИЩЕ
ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ"**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ КОМПОНЕНТИ «Охорона праці та безпека життєдіяльності»

Рівень вищої освіти: Початковий рівень
(короткий цикл)
Галузь знань: 20 «Аграрні науки та
продовольство»
Спеціальність: 208 «Агроінженерія»
Навчальний рік, семестр: 2023-2024 н.р., семестр
1,2
Курс (рік навчання) 1 (2023)
Форма навчання: денна
Кількість кредитів ЄКТС: 3
Мова викладання: українська
Обов'язкова/вибіркова: **обов'язкова**

Викладач	Гулай Мирон Ярославович
Робоче місце	ДПТНЗ "Червоненське ВПУ" с. Червоне, Львівська область

ОПИС КОМПОНЕНТИ

Мета курсу	Мета вивчення компоненти полягає у формуванні у майбутніх фахівців умінь та компетенцій щодо створення безпечних умов діяльності та життя, опанування принципів гармонійного розвитку особистості та сталого розвитку суспільства, вивчення впливу на людину зовнішніх та внутрішніх факторів у всіх сферах її життєдіяльності.
Завдання курсу	Виявлення умов позитивного та негативного впливу на життєдіяльність та здоров'я людини зовнішніх та внутрішніх факторів, обґрунтування оптимальних умов та принципів життя. Здатність розв'язувати складні фахові задачі та практичні проблеми в галузі сільськогосподарського виробництва, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та відповідністю зональних умов.
Компетентності	Інтегральні компетентності (ІК): Здатність особи самостійно виконувати складні спеціалізовані виробничі чи навчальні завдання в галузі аграрного виробництва або у процесі навчання, нести відповідальність за результати своєї діяльності та діяльності інших осіб у певних ситуаціях. Загальні компетентності (ЗК): ЗК7. Здатність застосовувати теоретичні та практичні знання у виробничих ситуаціях. ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

	Фахові компетентності (ФК): ФК10. Здатність організовувати використання сільськогосподарської техніки відповідно до вимог екології, принципів оптимального природокористування, охорони праці та довкілля.
Програмні результати навчання	ПРН10. Планувати економічно-раціональне використання експлуатаційних матеріалів, організовувати використання добрив і засобів хімічного захисту рослин відповідно до вимог екології, принципів оптимального природокористування, охорони праці та довкілля.

План вивчення компоненти:

Т и ж д е н ь	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	Лабораторн і (практичні) заняття	
1	Вступ. Основні положення курсу	1		3
2	Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності.	1		3
3	Психофізіологічні особливості людини та безпека життєдіяльності.			3
4	Середовище життєдіяльності людини			3
5	Раціональне та здорове харчування.		(2)	3
6	Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі			4
7	Статистична оцінка небезпечних і шкідливих чинників для життя людини.		(2)	3
8	Захист населення у надзвичайних ситуаціях і ліквідація їх наслідків	2		4
9	Навчання, інструктажі та перевірка знань з охорони праці		(2)	3
10	Теоретичні основи та правові питання охорони праці	1		3
11	Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань на виробництві		(2)	3
12	Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Освітлення виробничих приміщень	1	3	3
13	Дослідження параметрів мікроклімату виробничих приміщень .		2	3
14	Основи техніки безпеки. Пожежна безпека	2	3	3
15	Вивчення, вибір та розрахунок потреби засобів індивідуального захисту		2	3
16	Надання першої домедичної допомоги	1	2	4

1. Самостійна робота студента

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної компоненти, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Класифікація середовищ життєдіяльності, їх характеристика. Сутність техногенної, соціальної та природної небезпеки. Взаємодія людини з біосферою. Екологічна характеристика життєдіяльності. Методика та технічні засоби визначення рівня негативних факторів середовища. Поняття про біосферу.	3
2	Методи та технічні засоби визначення й оцінки рівня негативних факторів середовища. Вплив забруднення навколишнього середовища на організм людини. Раціональні умови, параметри та норми забезпечення БЖД	3
3	Ергономіка як дисципліна. Технологічні процеси та техніка як джерело небезпеки. Методика захисту та виживання в умовах техногенних катастроф.	3
4	Вимоги до якості та безпеки харчових продуктів, продовольчої сировини та супутніх матеріалів. Шляхи надходження шкідливих речовин у харчові продукти. Види та класифікація зарубників харчових продуктів. Пестициди, нітрати та нітроти. Токсини для важких металів.	3
5	Вплив характеру і темпераменту людини на її безпеку. Мислення, емоції, воля в системі забезпечення безпеки людини. Потреби й активність особи. Методики формування й підтримання особистої психологічної стійкості людини при НС	3
6	Візуальна діагностика стану потерпілого. Особливості зупинки кровотечі. Види отруєнь. Особливості транспортування потерпілого.	4
7	Види опіків, обмороження, переохолодження організму. Порядок проведення реанімаційних заходів.	4
8	Межі чутливості людини. Пороги чутливості. Закон ВебераФехнера. Зоровий, нюховий, слуховий, смаковий,	3

	тактильний аналізатори людини.	
9	Оцінка можливих наслідків аварії на вибухонебезпечному об'єкті	4
10	Оцінка хімічної обстановки	4
11	Оцінка радіаційної обстановки в надзвичайних умовах	3
12	Оцінка захисних споруд	4
13	Закон України про охорону праці	3
14	Дослідження забруднення повітря виробничих приміщень шкідливими газами, парами, пилом	3
15	Вивчення засобів гасіння пожеж	4

Індивідуальні завдання.

1. Небезпека і наслідки війни.
2. Ґрунт для виникнення тероризму, його причини, форми та засоби.
3. Шляхи уникнення екстремальних ситуацій криміногенного характеру.
4. Небезпеки від алкоголю.
5. Склад тютюнового диму, його дія на організм.
6. Як покинути палити?
7. Пом'якшення згубної дії тютюну.
8. Суть природно-техногенних небезпек, їх причини, наслідки, шляхи запобігання цих явищ.
9. Проблеми природно-соціальних небезпек та шляхи їх запобігання.
10. Як вберегтися від хвороб, що передаються статевим шляхом?
11. Загрозлива небезпека від наркотиків та наркоманії.
12. Класифікація наркотиків та типів залежності.
13. Ускладнення, що виникають при систематичному вживанні наркотиків.
14. Урбанізація в історичному аспекті.
15. Соціальні та санітарні особливості умов життєдіяльності людини у великому місті.
16. Особливості і причини забруднення атмосфери міст і небезпеки, з ним пов'язані.
17. Якість повітря міських приміщень, її причини та заходи щодо покращання ситуації.
18. Проблеми питної води, вплив її на здоров'я людей та шляхи підвищення якості води.
19. Фізичне забруднення міст, його наслідки, шляхи запобігання негативних явищ.
20. Загальні правила поведінки на вулицях.
21. Дії при витіканні газу.
22. Дії при пожежі.
23. Визначення і ознаки НС: аварії, катастрофи, стихійні лиха.
24. Причини НС.
25. Класифікація НС.
26. Структура та завдання ЄДСЗР.
27. Право громадян України на захист свого життя і здоров'я при небезпеках різного характеру.
28. Комплекс заходів для підтримання нормальних умов життя при НС.
29. Організація евакуації населення при НС.
30. Організація життєзабезпечення населення в НС.
31. Ліквідація наслідків НС.
32. Принципові, правові, організаційні, економічні та соціальні засади охорони здоров'я в Основах законодавства України про охорону здоров'я.
33. Що передбачає право на охорону здоров'я кожного громадянина України?
34. Як здійснюється санітарне та епідемічне благополуччя населення?
35. Основний зміст законодавства про охорону праці.

36. Права та обов'язки громадян-учасників дорожнього руху.
37. Завдання Цивільної оборони України.
38. Структура Державного управління охороною праці.
39. Основні функції відповідальність Державного управління охороною праці.
40. Склад Державної санітарно-епідеміологічна служби.
41. Основні задачі Державної санітарно-епідеміологічна служби.
42. Права та обов'язки Державної санітарно-епідеміологічна служби..
43. Керівництво Цивільною обороною.
44. Державне управління охороною навколишнього природного середовища.
45. Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення.
46. Функції Кабінету Міністрів України.
47. Функції Міністерства праці та соціальної політики України.
48. Функції Міністерства охорони здоров'я України.
49. Основні напрямки діяльності Міністерства екології та природних ресурсів України.
50. Функції Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи.

Список основної та додаткової літератури

Основна література:

1. Сакуна М.М. І.В.Москалюк, В.Ф.Нагорню Безпека життєдіяльності та основи охорони праці . – Одеса: Видавництво , 2017. – 400 с.
2. Івах Р.М. , Бедрій Я. І. Основи охорони праці. Навчальний посібник. 4-те видання К.: Кондор, 2012.-464 с.
3. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. «Афіша» 2004.-312 с.
4. Винокурова Л.Е. , Васильчук М.В. Основи охорони праці. –К.: Факт, 2005.-344 с.
5. Стищенко Т.Є. Безпека життєдіяльності : навч. носіб. [для студентів усіх напрямів] Харків, нац. ун-т радіоелектроніки. - Харків : ХНУРЕ 2018.-336 с.
6. Березюк О. В. [та ін.] Безпека життєдіяльності : практикум /; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : ВНТУ, 2017. - 97 с.
7. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці. Конспект лекцій та питання для самостійного вивчення : навч. посіб для підгот. здобувачів вищ.освіти ступеня "Бакалавр" для всіх спец. / розроб.: Москалюк І. В. [та ін.] ; Одес. держ. аграр. ун-т, Каф. агроінженерії. - Одеса : ТЕС, 2019. - 216 с

Допоміжна

1. Зеркалов Д.В. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці: навч. посіб. / Д.В. Зеркалов – К.: Основа, 2016. – 267 с.
2. Зеркалов Д.В. Практичні занятт з компоненти «Безпека життєдіяльності»: навч. посіб. / Д.В. Зеркалов – К.: Міжнарод. фін. ун-т, 2013. – 83 с.
3. Маруненко І. М. В. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці: навч.- метод. посіб. з питань проведення практичних робіт / І. М. Маруненко, М. М. Шеремета, Г.І. Волковська, Г. В. Кобенюк. – К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2014. – 47 с.
4. Станіславчук О.В. Безпека життєдіяльності: практикум / О.В. Станіславчук, О.Б. Горностай, В.М. Маринич. – Львів: Сполом, 2016. – 183 с.

Електронні ресурси

Електронні підручники «Основи охорони праці та безпеки життєдіяльності» :

https://library.udpu.edu.ua/library_files/409594.pdf

http://opcb.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/09/ООП_Конспект-лекцій1.pdf

<https://drive.google.com/drive/folders/14asvwUKKwHsuFQ-6r9LGDUzX2Rme1vL?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1I7wq_SJzR64Uznbne5YUG2wP2yq0RHT/view?usp=sharing

<http://194.44.152.155/elib/local/sk738002.pdf>

<https://textbook.com.ua/bzhd/1473442276/s-33>

<http://194.44.152.155/elib/local/592.pdf>

https://drive.google.com/drive/folders/1ZZPeKq8AztFMqomUwpDwP7_sSwXrilCL?usp=sharing

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Політика навчальної компоненти

Активна участь здобувачів на практичному занятті під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, заохочення здобувачів до науково-дослідної роботи.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття, здобувач презентує виконані завдання під час консультації викладача.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Крім того, підсумковий семестровий контроль здобувачів освіти може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання; з метою контролю виконання завдань іспиту в дистанційній формі викладач має право протягом усього заходу користуватись засобами інформаційно- комунікаційного зв'язку, які дозволяють ідентифікувати здобувача освіти (Zoom, GoogleMeet, Viber тощо).